

Rektor
Maj-Britt Johansson

Remissyttrande

2017-03-21
HIG-STYR 2017/22
N2017/00222/HL

Näringsdepartementet
n.registrator@regeringskansliet.se
n.remissier.hl@regeringskansliet.se

Remissyttrande över Landsbygdskommitténs slutbetänkande
”För Sveriges landsbygder - en sammanhållen politik för arbete,
hållbar tillväxt och välfärd” (SOU 2016:72), N2017/00222/HL

Högskolan i Gävle har tagit del av Näringsdepartementets remiss, N2017/00222/HL,
slutbetänkande av Parlamentariska landsbygdskommittén, SOU 2017:1 För Sveriges
landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd.

Remissyttrandet har beretts av Maivor Hallén, bibliotekschef och kanslichef för kansliet
för samverkan, internationalisering och innovation, vid Högskolan i Gävle.

Bifogat presenteras Högskolans remissyttrande.

Med vänlig hälsning
HÖGSKOLAN I GÄVLE

Maj-Britt Johansson
Rektor/prof.,

Remissyttrande över Landsbygdskommitténs slutbetänkande ”För Sveriges landsbygder - en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd” (SOU 2016:72), N2017/00222/HL

Högskolan i Gävle är positivt inställd till att Landsbygdskommitténs utredning genomförts och avsikten att ta ett samlat grepp för en långsiktigt hållbar utveckling av Sveriges landsbygd.

Kommitténs målsättning *”En livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd”* är lovvärd, liksom förslagen till bättre samordning mellan berörda myndigheter, men många av förslagen behöver utredas ytterligare, samordnas med berörda verksamheter och konkretiseras.

Högskolan i Gävles har valt att fokusera på kapital 4, Kompetensförsörjning, som närmast berör vår verksamhet och att exemplifiera med några av våra satsningar inom kompetensförsörjning. Vi tror att distansutbildning och tillgången till lokal och regional infrastruktur är en förutsättning för hållbar tillväxt i hela landet.

Kompetensförsörjning

Kommitténs mål för detta område är:

”Utbildningssystemet säkerställer kompetensförsörjningen och ökar tillgängligheten till högre utbildning i hela landet”

Högskolan i Gävle är positivt inställd till Landsbygdskommitténs önskemål på att öka tillgängligheten till högre utbildning för kommuner som saknar högskola. Vi kan även bidra till denna utveckling. Redan idag går det mycket bra att delta i högskoleutbildning även för personer bosatta på landsbygden. Dagens distansutbildning (nätbaserade utbildning) ger helt andra möjligheter till delaktighet och dialog för studenterna samt till en mycket högre teknisk kvalitet och lägre kostnad än tidigare. Framtidens utbildning kommer att vara ännu mer tillgänglig, flexibel och ortsberoende. Det är därför inte bristen på högskoleorter som är det stora problemet, utan bristen på utbildningsplatser till lärosäten med distansutbildning. Kommittén menar att lärosätenas kostnader för samverkan med kommunerna, eventuella investeringskostnader för teknik samt tjänster för sändningar bör kunna finansieras inom befintliga anslag. Vår uppfattning är att lärosätena behöver kompenseras för ökade kostnader för lärare som besöker utbildningscentra och undervisar studentgrupper på plats vid vissa tillfällen. Det ökar interaktionen mellan studenterna och lärarna och bidrar positivt till lärprocessen.

Högskolan i Gävle tillhör ett av de tre lärosäten som har den högsta andelen distansstuderande, 48 % av våra 17 000 studenter läste på distans år 2016. Vi skulle vilja ta emot fler studenter eftersom intresset är stort, men för detta krävs höjda anslag. Vid antagningen till höstterminen 2016 sökte 5622 personer som sitt förstahandsval ett utbildningsprogram vid Högskolan i Gävle. Av dessa kunde endast 2870 antas, vilket

Remissyttrande
HIG-STYR 2017/22
N2017/00222/HL

alltså innebär att 2752 personer som ville studera hos oss inte kunde ges den möjligheten, även om de sökte utbildningar till lärare, sjuksköterska, ingenjör med flera bristyrken.

I Region Gävleborg har det gjorts undersökningar som visar att många studerande inte skulle ha valt att läsa vidare på högskolenivå om de hade varit tvungna att flytta. Högskolan i Gävle samverkar med kommunala lärcentra inom och utom regionen. Vi når på detta sätt ut till en rad nya målgrupper, från hem som saknar akademisk utbildning.

Ett aktuellt exempel är vårt unika samverkansprojekt mellan Högskolan i Gävle och fyra av länets kommuner, inom vilket studenterna under ett tekniskt basår ges möjligheten att komplettera sina betyg genom att studera på hemorten, i en gemensam klass för komvux- och högskolestuderande. Lärare från Högskolan och Komvux planerar gemensamt den undervisning som startar i höst (ht17). En samordnad modell för kommunernas vuxenutbildningar/lärcentra och högskolans tekniska basår har tagits fram. Samläsningen är ny i landet och finansieras i ett gemensamt projekt av Högskolan i Gävle, Region Gävleborg, Hälsinglands Utbildningsförbund och berörda kommuner. Dessa är Hudiksvall, Ljusdal, Ovanåker och Sandviken. Samverkansprojektet pågår mellan april 2016 och september 2018.

Det tekniska basåret ger studenterna en ”mjukstart” i en välkänd miljö samtidigt som det ger erfarenhet av hur det är att studera på högskola. Undervisningen är upplagd på samma sätt som ett högskoleprogram med föreläsningar, laborationer, grupparbeten, projektarbeten, tentamen etc. Det tekniska basåret är inte heller bundet till högskolans ingenjörsutbildningar, utan ger även behörighet till ämneslärarutbildningen i matematik, tekniska yrkeshögskoleutbildningar m m,

För en god kompetensförsörjning behövs även vidareutbildning av yrkesverksamma, som ofta har svårt att ta sig till ett lärosäte på bestämda tider eller överhuvudtaget. Arbetsgivarna har också svårt att avvara personalen under längre perioder. Vi tror att distansutbildning har en stor potential även bland yrkesverksamma. Högskolan i Gävle skulle kunna hjälpa kommuner i och utanför vår region, med sin kompetensförsörjning. Tack vara dagens tekniklösningar kan en utbyggnad av utbildningar ske till en relativt låg kostnad och utan avkall på användarvänlighet, kvalitet, flexibilitet och effektivitet. Därmed kan högskoleutbildningar i en allt större utsträckning tillgängliggöras oberoende av tid och rum. Detta möjliggör även arbetsplatsintegrerat lärande och att studietakten kan anpassas individuellt.

Som underlag till vårt förslag till distansutbildningar som en lösning för glesbygdskommuner, ligger bland annat Högskolan i Gävles utvecklingsprojekt Nätbaserat lärande. Projektets mål är att utveckla och prova nya undervisningsmetoder, föra samman distans- och campuskurser till nätbaserat lärande, utveckla lärares och studenters it-didaktiska kompetens, samt modernisera våra lokaler med fokus på IT-system, teknik och inredning. Det är ett agilt och verksamhetsnära projekt som inkluderar lärare, forskare, studenter, IKT-tekniker/-pedagoger, bibliotekspersonal m fl. Projektet kommer att underlätta möjligheten för studenter i glesbygden och att öka antalet utbildningar, utbildningsplatser och ansökningar till högskoleutbildningar även i

Remissyttrande
HIG-STYR 2017/22
N2017/00222/HL

glesbygdskommuner som saknar högskola. Vi vill gärna dela med oss av våra erfarenheter av att förnya distansutbildningen och stärka nätverket med lärcentra och olika typer av utbildningsanordnare i och utanför regionen.

Utredningen betonar att kompetens är en av grunderna för ekonomisk tillväxt och utveckling samt har betydelse för entreprenörskap, förnyelse och innovation. Vi instämmer. Genom att stimulera till högre utbildning och öka tillgängligheten kommer glesbygden att få bättre förutsättningar för framtiden.
Det gynnar oss alla.